:1

לא אמר ולא כלום "אמר לה לשפחתו הרי

את מותרת לכל אדם לא אמר ולא כלום

אמר לה לאשתו הרי את לעצמך מהו מי

אמרינן למלאכה קאמר לה או דילמא לגמרי

קאמר לה א"ל רבינא לרב אשי ת"ש ⊕דתניא

בופו של גם שחרור הרי אתה בן חורין ייבופו

הרי אתה לעצמך השתא ומה עבד כנעני

דקני ליה גופיה כי א"ל הרי אתה לעצמר

לגמרי קא"ל אשה דלא קני ליה גופה ילא

כ"ש א"ל רבינא לרב אשי אמר לעבדו אין

לי עסק בך מאי מי אמריגן אין לי עסק בך ילגמרי קא"ל או דילמא למלאכה קאמר ליה

א"ל ר"ני לרב אשי ואמרי לה רב חנין מחוזאה

לרב אשי ת"ש סההמוכר עבדו לעובר כוכבים

יצא לחירות וצריך גם שחרור מרבו ראשון

אמר רשב"ג בד"א שלא כתב עליו אונו

אבל כתב עליו אונו זהו שחרורו ה"ד אונו

אמר רב ששת דכתב ליה כשתברח ממנו

אין לי עסק בך: יאמר אביי יהמקדש במלוה

אינה מקודשת יבהנאת מלוה מקודשת

יואסור לעשות כן מפני הערמת רבית האי

הנאת מלוה ה"ד אילימא דאזקפה דאמר לה

ארבע בחמשה הא רבית מעלייתא הוא ועוד

היינו מלוה "לא צריכא דארווח לה זימנא:

אמר רבָא הילך מנה על מנת שתחזירהו לי

במכר לא קנה באשה אינה מקודשת בפדיון

הבן אין בנו פרוי בתרומה יצא ידי נתינה

ואסור לעשות כן "מפני שנראה ככהן המסייע

בבית הגרנות מאי קסבר רבא אי קסבר

מתנה על מנת להחזיר שמה מתנה אפילו

כולהו נמי ואיַ קסבר לא שמה מתנה אפילו

תרומה נמי לא ועוד הא רבא הוא דאמר

ממתנה על מנת להחזיר שמה מתנה ∘ראמר

רבא 'הילך אתרוג זה על מנת שתחזירהו לי

נטלו והחזירו יצא ואם לאו לא יצא אלא אמר

רב אשי יבכולהו קני ילבר מאשה לפי שאין

אשה נקנית בחליפין א"ל רב הונא מר בריה

דרב נחמיה לרב אשי הכי אמרינן משמיה

דרבא כוותיך: אמר רבא מתן מנה לפלוני

 $\hat{\bf n}$ [5"ל דמנן], $\hat{\bf c}$ גיטין פה: ע"א בתו"ט, $\hat{\bf k}$ [ט"ס פה: ע"ל רב חנין. (סדר הדורות

ורש"ש, ועיין יעב"ד)ן, ד) גיטין

מג: פה: [תוספתא דע"ו פ"ד ה"א], ה) לקמן מז. מח. [ב"ק

לט. סנהדריו יט:ן. ו) ב"מ

סב:, ז) [בכורות כו: תמורה ח:], **ח**) סוכה מא: ב"ב קלו:,

ט) [ויקרא כה], י) [לקמן מו ע"א], ל) [ברש"י רי"ף נוסף: ולא יהיב לה מידין, ל) [ב"מ סג

ע"בו. מ) ונדל"ל דהנחת מחילת

שהוא], ם) [בדפו"ר: לקיימס],

ע) [בדפו"ר: שהיה, וכל"ל. רש"ש], פ) [בדפו"ר נוסף: זימנא], צ) [ד"ה דברים],

ק) [בדפו"ר: שכיב מרע],

ם) ובמדבר ים. נחז. מ) ונדל"ל

[נדפו"ר: דמו ואמו], [נדפו"ר: דמו ואמו], [נ"מ מה ע"ב ע"ש],

נרל"ל כי [נדל"ל כי

אמר],

'עב"ץ], () [בלפו"ר

לה א מיי׳ פ״ה מהל' עבדים הל״ג סמג עשין פז טוש״ע י״ד סי׳ רסז סעי׳ מג: לו ב מיי׳ וסמ״ג שם טוש״ע

שם סעי׳ מח: שם סעי׳ מח: לו ג מיי׳ פ״ח מהל׳ גירושין הל"ד סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סיי קלו סעיי ד: לח ד מייי פ"ה מהל' עבדים הל"ג סמג עשין פו מוש"ע י"ד סי רסו סעי מא: למ ה מיי שם פ"ח הל' א סמג שם טוש"ע שם

קמג עם טוע ע עם ס"פ: ב ר מיי' פ"ה מהל' אישות הלי"ג סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי כח סעי ז: מא ז ח מיי שם הלי טו :טוש"ע שם קעי' ט וין מוש"ע שם ספר ע [1]. בזב ט מיי פ"ג מהלי זכיה ומתנה הל"ט סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי" רמא פב טוטייע מוית סיי לתח סעי' ו: מג י מיי פייח מהלי לולב

הל"י סמג עשין מד טוש"ע או"ח סיי תרנח ס"ד: בוד כ מיי פי"א מהל' בכורים הלכה ח ופי"ב מהל' מרומות הלי"ט טוש"ע חו"מ סי קל סעי ב וטוש"ע י"ד סי מה סעי׳ ח:

הלכ"ד סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סיי כט סעיי א: :ז 'שס סעי שס סעי נ

הגהות הב"ח (א) תום' ד"ה כשתברת וכו' דא"ב יהיה:

תום' ר"י הזקן יי הרי את מותרת לא אמר כלום. שהרי אסורה היא ולא שייך לשון התר בשחרורה, שהשחרור (אינה) [אינו] שיין לשון הונו בשווודה, שהשחרור (אינה) [אינו] מתירה עד שתטבול. הרי את לעצמך. משמע שפטרה והתיר לה כל זכות או קצת מזכותו. לגמרי קא"ל. שהתיר ונתן (לה) [לו] כל זכותו כל שכן באשה. אמר לעבדו. שכתב לו כך. יצא לחירות. משום קנסא שמכרו לעובדי כוכבים שמפקיעו ממצות, ועבד שייך במצות כאשה. גט שחרור. להתירו בבת ישראל. שהורו. להוחד בבוני שהאל. שהרי אין האיסור מסולק עד שיעשה לו שחרור. אונו. כוחו ושטרו, אלמא לגמרי קאמר ליה, וכ״ש באשה דלא קני לה גופה דלגמרי קאמר לה וזה . אין בו ספק. ואע"פ שהר"ם אין בו ספק. ואנ פ שווו ם לא הביא אין לי עסק בגרושין פ״א [ה״ד] אולי כללו בכל כיוצא בזה שכתב [שם], או ביוצא בווו שכונב (שם), או שהוא טעות סופר. במלוה. פי׳ אע״פ שהמלוה בעין . דמלוה להוצאה ויחוה והוי ו מלוה להוצאה ביוננה ההבי זוזי דידה נינהו וזוזי אחריתי הוא דמחייבא ליה, וכן פר״ש, וכן הוא בפרק האיש מקדש [מז, א]. ומ"ש הר"ם [אישות פ"ה הי"ג] שכבר הוציא הדינר. פירוש האיש הוציאו מרשותו כשהלוה אותם לה. בהנאת מלוה. כדמפרש. ארבעה בחמשה. וקידשה הקרן. האי רבית היא. והיכי קרי לה הערמה. דארווח לה זימנא. פירוש שבא זמן פרעון החוב והאריכה ואמר לה בההיא הנאה שאת נותנת פרוטה לפלוני שיפייס אותי שאאריכך תהיי מקודשת ורישא רבותא קמ"ל שאע"פ שמוחל לה החוב והמלוה

בעין אינה מקודשת דהא בכין אינו מקורטו דוא לית לה הנאה השתא, וה״ה אם אמר לה בההיא הנאה

לפלוני לפייסני שאמחול חובי

ליך שתתני פרוטה

אשה דלא קני ליה גופה לכ"ש. אע"ג דגני הרי את כת חורין לא מהני מק"ו היינו משום דלא שייך חירות באשה ולא עביד ק"ו אלא מלשונות דשייכי הכא והכא:

בשתברה ממנו. כלומר מן העובד כוכבים אבל אינו רולה כשמברמ לומר

> ממני מעכשיו אין לי עסק בך (ה) א"כ יהיה מיד בן חורין ויתחייב במצות ולא יוכל לקיימום בבית העובד כוכבים נמנא שרע לו מה שכותב עליו אונו: דארווח לה זימנא. פי׳ בקונטרס שהיתה חייבת לו ונתן לה זמן ואמר לה המקדשי לי בהנאה זו שאת היית נותנת לאדם פרוטה שיפייסני על כך אואס פירש לה כך מקודשת והערמת רבית הוא דהויא ולא רבית גמור דלא קץ לה ולא מידי שהיל מינה ב וכ"ש אם מחל לה כל המלוה ואמר לה התקדשי לי בהנאת מחילה זו מקודשת אבל כי מקדשה בעיקר המעות לאו מידי יהיב לה שכבר הם שלה וברשותה ומה שפי׳ דרבית קלולה לא הוי כיון שאין האשה נותנת לחיש כלום לח נהירה כיון שהואש נותן לה זה פרוטה בקידושין ולא נתן לה כלום הוי כאילו נתנה לו פרוטה ממש והוי רבית גמור וכי ההיא (ב"ת דף סב:) דמנה אין לי חטין במנה יש לי שייך לקרות הערמת רבית שמערים דלא הוי אגר נטר ליהג לכן פר״ת דאיירי הכא שהיתה חייבת מעות לאדם אחר והגיע זמנו לפרוע ובא זה ונותן למלוה פרוטה לארווחי לה זימנא וקידשה באותה הנאה™ ואם תאמר אמאי אסור לעשות כן מפני הערמת רבית והא אמר בפרק איזהו נשך (שם דף סט:) שרי ליה לאיניש למימר לחבריה שקול ד' זחי ואחפי לפלוני זחי דלא אסרה תורה אלא רבית הבאה מלוה למלוה וי"ל היינו שאין הלוה נותן כלום לנותן אבל אם היה נותן היה נראה כשלוחו ואסור דכי נמי אמרינן התם באיזהו נשך (שם) שרי ליה לאיניש למימר לחבריה שקול ד' זוזי ואמור לפלוני דלוחפן זוזי היינו כשאין המקבל נותן כלום למלוה כי אם היה נותן היה נראה כשלוחו ואסורה וא״ת אמאי מוקי לה בארווח לה@ בתחילת הלוואה היה יכול להעמיד דבהנאת מלוה מקודשת כגון שהמקדש נותן למלוה פרוטה להלוות לה מעות

ובאותה פרוטה נתקדשה לו וי"ל בהנאת מלוה משמע מלוה שהיתה עליו כברו: לא החזירו לא יצא. וא״ת אמאי לא ילא הא לא הוה תנאי כפול וי"ל דאיכא תנאי דלא בעי כפול כגון הכא שהיה דעתו

שיברך חבירו על אתרוג שלו וגדולה מזאת אתרו (לקמן דף מט: ושס") בההוא גברא דובין נכסיה אדעתא למיסק לארעא דישראל ולא פירש ולא מידי וסוף לא סליק בעי למיהדר ואמר רב הונא הוי דברים שבלב ואינם דברים א"כ משמע דוקא משום דלא פירש אבל אם פירש הוי תנאי אע"ג דלא כפליה וה"נ איתא במי שמת (ב"ב דף קמו.) גבי ש"מה)

שאמר כמדומה אני שאשתי מעוברת אבל עכשיו שאינה מעוברת נכסי לפלוני לסוף נתגלה שהיתה מעוברת וקאמר התם דלא הוי מתנה משום דמעיקרא לא היה בדעתו ליתנם לאותו פלוני אם היתה אשתו מעוברת ה"יג לא בעינן תנאי כפול כיון שהיה בדעתו לכך וא"ת ובלא החזירו אמאי לא ילא והא הוי חנאי ומעשה בדבר אחד והחנאי בטל כדאמרי׳ החם (גיטין דף עה.) מכדי כל חנאי מהיכא ילפינן מחנאי בני גד ובני ראובן והתם תנאי בדבר אחד ומעשה בדבר אחר הוה וי"ל התם לא הוי מסקנא הכי ואיכא שינויי אחריני א"ג י"ל הא דלא מהני חנאי ומעשה בדבר אחד היינו כששניהם סותרים זה את זה כי ההיא דעל מנת שתחזירי לי את הנייר דפרק מי שאחזו (שם) דהתם ס"ד דכל האומר ע"מ לאו כאומר מעכשיו דמי ונמצא שאינה מגורשת עד שמחזרת הנייר ואז אינו שלהי אבל הכא סבר דכל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי: ואם לאו לא יצא. והא דאמר במסכת סוכה (_{דף מא:)} אתרוג היה לו לר"ג נטלו ר' יהושע ויצא בו ונתנו לר"ע ויצא בו ר"ע והחזיר לר"ג ודייקי' מינה מתנה על מנת להחזיר שמה מתנה אע"פ שר' יהושע לא החזירו לר"ג דעתו של ר"ג היה לכך שלא היה חושש אלא שיחזור לידו אחר שיצאו כולם:

לבר מאשה לפי שאין אשה נקנית בחליפין. וא"ת נמאי דמו לחליפין אי משום דחליפין הדרי הא נחליפין גופייהו אמר בנדרים פרק השותפין (דף מח:) דאי תפים לה מיתפסי ונראה לר"י דלאו חליפין הוא ומדרבנן הוא דלא הוו קידושין לפי שדרך העולם להחזיר חליפין והני כעין חליפין דמי^ה ואתי למימר אשה נקנית בחליפין הילכך אפקעינהו רבנן לקידושין מינה חדע דאי כחליפין דמו במכר היאך קנה בהאי מנה הא אין מטבע נעשה חליפיןש וכן בפדיון הבן למה יהא בנו פדוי בחליפין הלא כסף ה′ שקלים כתיב⊕ ולא חליפין⊓:

הרי את מותרת. לשון גירושין הוא ולא לשון שחרור דשפחה דאי בת חורין משוה לה אינה מותרת לעבדים אבל לשון גט הוא לאשה שמתירה לכל שהיתה אסורה לו על ידו: לגמרי. אפילו להנשא: נמנחכה. שיהא מעשה ידיה שלה: לעבדו. כנעני: לגמרי. אפי׳ לשחרור גופו ומותר בבת חורין: יצא לחירות. ואע"ג דקי"ל (גיטין דף מד.) קונסין אותו לפדותו מן העובד כוכבים עד עשרה בדמיו דאפקעיה ממצות: ולריד גע שחרור. להתירו בבת חורין משום דעובד כוכבים גופו לא קני דכתיבש מהם תקנו אתם קונין מהם ולא הם קונים מכם ולא הם קונים זה את זה (שם דף לת.): בד"ה. שלריך גט שחרור שלה כתב עליו אונו כשמכרו לעובד כוכבים: אונו. לשון שטר: לכשתברת ממנו. מן העובד כוכבים: אין לי עסק בך. אלמא לשון שחרור הוא: המקדש במלוה. דחמר התקדשי לי במלוה שהלויתיך: חינה מקודשת. דקיחה משדה עפרון גמרינן דיהיב מידי בשעת קידושין ומלוה להוצאה ניתנהי וכבר הן שלה ומעות אחרים היא חייבת לוס: בהנחת מלוה. מפרש לה ואזיל: אילימא דאוקפה. מעיקרא ארבעה בחמשה והשתא אמר לה

התקדשי לי בזוז חמישי: רבים

מעלייםה הוה. ואמאי קרי ליה

הערמת רבית: ה"ג ועוד היינו

מלוה. שאף הזוז הזה כבר מחוייבת

ועומדת: לא לריכא דארווה לה זמן.

הלואתו ואמר לה התקדשי בהנאה

זו שאת היית נותנת פרוטה לאדם

שיפייסני על כך או לי ואפי׳ לאגר

נטרט לא דמי כלל ואם פירש לה כך

מקודשת והערמת רבית הוא דהויא

ולא רבית גמור דלא קך לה מידי

ולא מידי שקל מינה וכ"ש אם מחל

לה כל המלוה ואמר לה התקדשי לי

בהנאת מחילה זו דהשתא הוא דהא

יהיב לה הך פרוטה דהנאת מ מלוה

אבל כי מקדש לה בעיקר המעות

לאו מידי יהיב לה שכבר הם ברשותה

והם שלה: במכר לא קנה. כגון

קרקע דקי"ל לקמן (דף כו.) שהיחי

נקנה בכסף אינו נקנה בכך דלאו

מידי יהיב ליה: ילא ידי נחינה.

ומוכרה לכהנים והדמים שלו ולקמן

פריך ממה נפשך: ואסור לעשות

כן. לפי שבשכר זה יתן לו שאר תרומותיו והוי האי כהן כקונה

תרומה בשכרו ומסייע בבית הגרנות שיתנו לו התרומה ותנן בבכורות

(דף כו:) כהנים המסייעים בבית הגרנות אין נותנין להם תרומה

ומעשרות בשכרן ואם עשו כן חללו ועליהם הכתוב אומר (מלאכי

ב) שחתם ברית הלוי: לא החזירו לא ילא. דהוה ליה גול למפרע:

אלא אמר רב אשי. ודאי בכולהו אמר רבא דקונה לבר מאשה

כו' והאי לחליפין דמי כקנין בסודר דאינו אלא אוחז בה ומחזירו:

לא אמר כלום. להתגרשה אם כתב לשון זה בגט שאין זה לשון גירושין:

מוסת תוספות

א. והרי זה כאותה ששנינו יש בו שוה פרוטה מקודשת. למב"ו. ר. אלא משום דמיחזי כן מפני הערמת ריבית. בן ריטנ"ל. ג. אלא היתר גמור מעותיו. תוס' הרא"ש. ד. ואמר לה הרי את מקודשת לי שנשתדלתי עם פלוני שהרויח לך זמן. ריטנ"ל. ה. הכא נמי נראה כשלוחה ואסור. תוס׳ הכל"ם. שהוא כחוזר ונפרע ממנה מה שנתן למלוה. מענ"א. ו. נתוס' הרא"ש כתוב. שהיתה עליה כבר. ז. וסותר ח. ובאשה גזרינן משום חומר . עריות אבל בפדיון הבן דליכא (ועי׳ מהרש״א).

תום' ר"י הזקן (המשך) פלוני ויפה פירש. וא״ת ולכל הפירושים היכא הויא הערמת רבית, רבית קצוצה היא, שאם אמר לחברו תן לי שדה פלוני ואני אלוה אותך כך וכך או אאריך עד זמן פלוני הוי רבית רבית אין לו הנאה במה שנותן . ואשה יש לה הנאה בנתינת אפור נופה דבעלה חייב במזונותיה ובכמה דברים, משו"ה גבי אשה לא הוי רריח נמורה. במכר. אם מכר לו קרקע בכסף על מנת שיחזירהו לו. המסייע. שאין נותנין לו תרומה אלא מפני שמסייעם אף לזה אין נותנין אלא מפני שמחזירה. בחליפיז, וזה ומחזירו וזה ג"כ לוקח המתנה ומחזירה. תן מנה. והוא חזר ואמר הרי את מקודשת לי בהנאה שיש ליך כשאני נותן . מעותי לפלוני במצותיד וכז בכולם מפרש הכי, שאם לא אמר לה כך לאו כלום הוא דבעינן כי יקח ולא תלקח אשה לאיש, ועוד איך יקנה אותה הלא לא (יתן) [נתן] לה ולא אמר לה כלום, וכתב לאבא ולאביך דהכא איירי דאיהי קאמרה ליה מעיקרא, להתקדש לו והיא אמרה לו תנם לאבא ולאביך, ומשטה

התם נמי אי הדר ואמר הרי(f את מקורשת לי בהנאה שיש ליך כשאני נותן מעותי לפלוני במצותיך מקורשת, אלא התם איירי בשהוא מדבר עמה על עסקי קדושיה והיא השיבה כך אם הוא דברי ריצוי מקורשת ואם לאו אינה מקורשת. ולאו מילתא [היא] דבמאי מקרש הלא לא נתרצית (ולא אמר לה כלום) אלא שאמרה לו להפסיד מעותיו והאי דשתקה כי 3 אמר לה הכי מפני שאינה מקפדה על דרריו.

הבאות מספרד נמצא דמטיא זמנא למגבי ונקטה זווי בידה למפרעיה ואמר לה בההיא הנאה דקא מרווחנא ליך עד זמן פלוני תהי מקודשת לי וברוב ההלכות ליכא ונקטנהו זווי בידה דאפילו אין המעות בעולם מקודשת, וזה כפי' ר"ש. ורבנו חננאל שפר' שהביאה לו מעות ונתנה לו המעות והוא נתנם לה הוא תימה. והר"ם [אישות פ"ה הט"ר] פי' דארווח לה זימנא כלומר שהלוה אותה עד זמן פלוני ואמר לה הרי את מקודשת לי בהנאה שיש ליך כשאני מרויח לך להשתמש במעותי עד זמן

מוסף רש"י